

Tvůrci pokoje (Luigino Bruni)

(Nové Město, 1/2016, podle Avvenire 18. 10. 2015, redakčně kráceno)

Na naší planetě, v našich městech a v našich čtvrtích se vede mnoho válek. Je mnoho různých zbraní, ale všechny za sebou nechávají jen mrtvé, raněné a zkázu. Plynou tisíciletí, ale bratr ještě stále říká bratrovi „pojdme na pole“¹

Ale pokaždé, když po rozepři znovu nastolíme pokoj, Ábel ožívá, Adam se znovu prochází s Hospodinem po pozemské zahradě, znovu se dokážeme dívat navzájem do očí ve vzájemnosti a nezištnosti. Pokaždé, když tvoříme a obnovujeme pokoj, náš skutek působí i na stvoření, přírodu a celou zemi. Ale když přestáváme být ochránci míru a popíráme ho, země, živočichové i rostliny jsou zraňovány, zabíjeny, pokořovány a nevinně zatahovány do víru našeho násilí. Dennodenně to stále jasněji vidíme.

Pokoj, šalom, je velké biblické slovo. A patří mezi nejčastější, nejsilnější, nejzávažnější. První smlouva Hospodina s lidmi směřuje ke znovunastolení původního popřehého pokoje, štěstí, k obnově prvořadého šalom zrazeného Kainovým hříchem a stejně krutými činy jeho synů. Aby nad zemí znovu zazářila duha, aby bylo znovu možné vytvořit svět a lidi, bylo zapotřebí prvního mírotvůrce Noema. Tvůrci pokoje jsou vždy staviteli archy k záchraně zkaženého lidstva. Jsou to spravedliví, kteří cítí volání, aby zanechali svoji zemi a zachránili zemi všech lidí. To, že svět ještě žije navzdory všemu zlu, které pácháme, je díky tomu, že Noe nikdy nepřestal stavět své archy. Proroci a mnozí „blahoslavení“ v dějinách udržovali duhu na nebi živou a nikdy nepřestali šířit pokoj na zemi neustále omývané krví bratrovražedných bojů. Ruce Noeho a stavitelů arch pokoje byly vždy silnější než ruce Kainovy a ruce stavitelů válečných lodí.

Tvůrcům pokoje není přislíbena země, ani vidění Boha, ani milosrdenství. Je jim slíbeno pouze jméno: „Budou nazváni Božími syny.“ Je to však překrásné jméno, největší ze všech, jméno vyhrazené pouze pro ně. Tvůrci pokoje jsou míro-tvůrci, ti, kteří skládají rozbité vztahy, věnují svůj život řešení konfliktů, které plodí druzí. Opouštějí své klidné životy, aby vnesli více pokoje do života druhých. Tvůrci pokoje, onoho biblického šalom, se lidé stávají jen povoláním. Není to otázka pouhé velkorysosti nebo altruismu. Můžeme dát v sázku svůj život pro šalom druhých jen tehdy, když nás k tomu uvnitř volá silnější a hlubší hlas. Tvoření pokoje není nikdy řemeslem, i když je součástí našeho poslání. Těmto hlasům, tomuto vnitřnímu volání, se nedá odolat: je účinné. A nelze odolat ani tehdy, když nevíme, odkud přichází hlas, který nás volá. Máme-li být tvůrci pokoje, stačí jej slyšet a poslechnout.

Naše doba zná mnoho forem války, a stejně zná i mnoho způsobů, jak tvořit pokoj. Ale to, že se potopa nevrátí a život pokračuje, je proto, že uvnitř válek někdo dál tvoří pokoj, vkládá do těla kmenové buňky, které ho regenerují, nebo aspoň zachovávají naživu. Zatímco hazardní lobby vedou bitvy proti bezbranným chudákům, tvůrci pokoje se snaží na zemi sabotovat aspoň některý jejich „hon“, staví polní nemocnice pro raněné, setkává se s generály a žádá o mír, který nenastává. Tvůrci pokoje jsou i ti, kdo trpí, protože nejsou schopni nastolit pokoj, ale přesto nepolevují. I neúspěšný a bezmocný tvůrce pokoje zůstává tvůrcem pokoje. Nevíme, zda je více těch, kteří vidí po svém skutku přicházet pokoj, nebo těch, kteří stráví celý život tvořením pokoje, který nikdy nenastane. A tak, zatímco se množí smrt, zatímco vlády zvyšují rozpočty na zbrojení, zatímco jsou naše děti zabíjeny na ulicích, Noe poslouchá hlas, který ho volá, a i dnes stále staví svoji archu.

¹ Srov. Gn 4,8: „Kain svému bratru řekl: 'Pojďme na pole!' A když byli na poli, Kain se na svého bratra Ábela vrhl a zabil ho.“